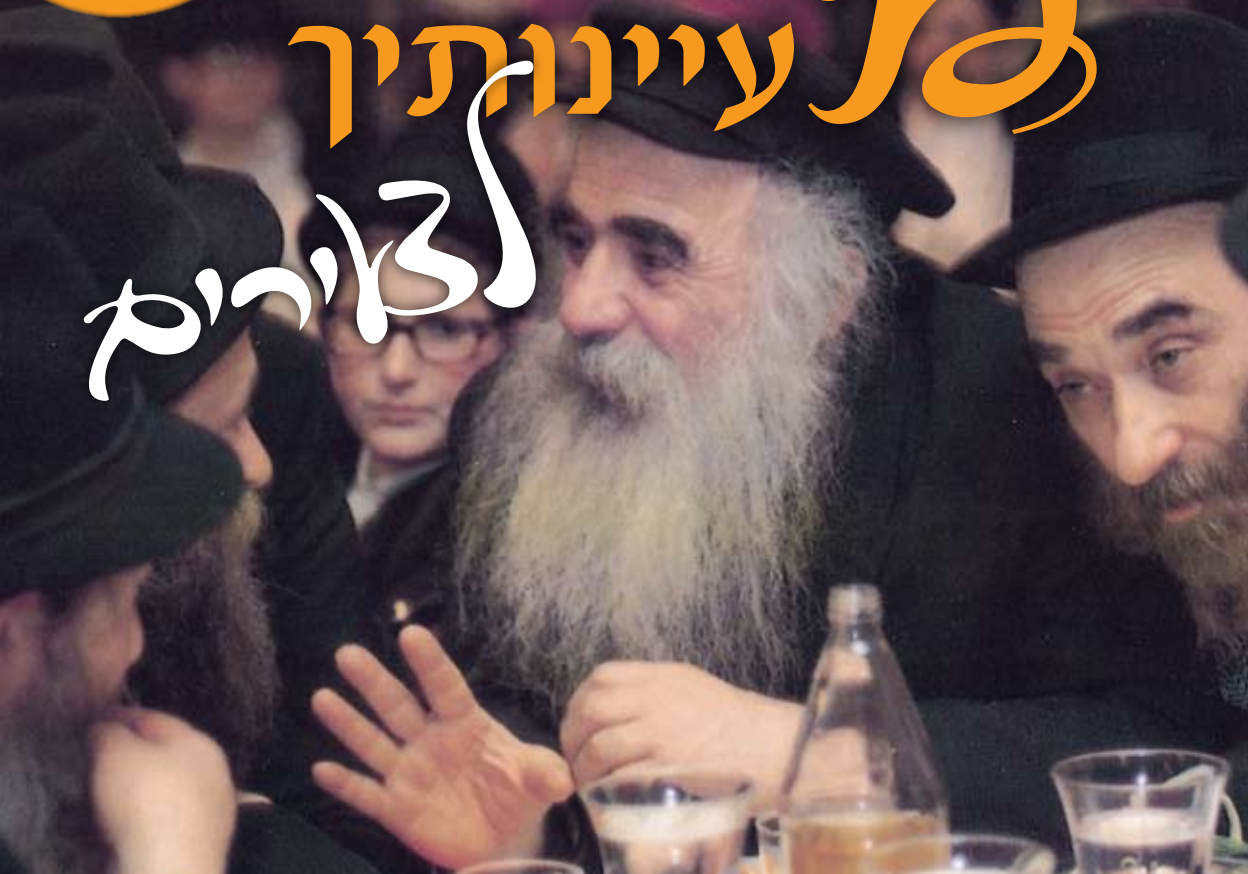

כסלו תש"ע
גיליון 9

ב"ה

צו עיינותיך לצויהם

התוועדות

ז"ה

התוועדות לה צבר חי ונושם. היא משמנה לפי האנשים, הדיבורים, השעה, הזמן רוח, מצב האוכל, קצב הנילונים ושור פרטים שמרכיבים את ההתוועדות. קשה להגדיר בדיוק מה היא התוועדות, וזאת היא גלויה. בטווח המושג אפשרי יש ניסיון לגאר, להסביר ולקצב מהי התוועדות וכיצד מתוועדים, אבל כאמור, זה שדיון לא זה. אז תקראו את הכתוב, זה יגן אכס חשק, ואכו לשמאלו בהתוועדות אמיתית...

אחיים ולזכרה!
מסרכת משיינטינגר אצטריס

נשמח לתקובת הצעות ורעיונות

ת.ד. 235 תקוד 90908

אי-מייל: toratchabad@mehadrin.net

לזכות

הרב שאול יצחק בן צפורה
רעייתו שולמית בת רחל דרייזל
ומשפחתם שיחיו

הרב שמואל אהרון ורעייתו אילה
ומשפחתם שיחיו לוי

בחסות:

תכשיטי פנינים איכותיות
www.pearls.co.il

מגדל היהלום מתחם הבורסה רמת גן
03-6132770

המערכת:

מנחם איתן, משה שילת
עריכה: אהרונ ברושטיין
עיצוב: סטודיו ולדמן
יוצא לאור על ידי:
תורת חב"ד לבני הישיבות

מזג גרים גלויים

התוועדות היא אחת מהדרכים המיוחדות - להתקרב לה'. בישיבה בצוותא וגם באכילה, שתיה וניגון מתקרבים איש לרעהו ומתקרבים יחד לקב"ה.

בישיבת אדרת בבת ים לומדים מדי שבוע קבוצת תלמידים שיעור תניא עם הר"מ - הרב בני פוטוק. הבאנו לפניכם התוועדות מיוחדת של התלמידים יחד עם הרב אלפרוביץ', הרב אייל לוגאסי והרב בני פוטוק. התוועדות בנושא - התוועדות.

הרב אייל: התוועדות זה לא סתם דרשות, להתוועדות יש מטרה, שבסופו של דבר יצא מזה משהו. כששומעים דרשה הנפש הבהמית יכולה לומר: 'הדבר תורה ששמעת הוא ממש נפלא, אבל אין מה לעשות אתו. פה, באמצע בת ים, הדבר תורה הזה גדול עלינו'.

אבל בהתוועדות מספרים לך על חסידים, כי מה זה חסיד? אחד שלוקח את הרעיונות הגבוהים, ומוריד אותם לעולם המעשה. אדם שנכנס להתוועדות צריך לצאת ממנה קצת אחרת. לקבל אולי איזו החלטה מיוחדת. להתוועדות יש כוח. העולם הזה נקרא 'עלמא דפרודא' - עולם הפירוד, כשיושבים יחד בהתוועדות, אז מגלים את האמת שאין פירוד, שכל יהודי קשור ליהודי אחר, וכל יהודי קשור לה'.

מספרים שהיה חסיד שהגיע אל הבעש"ט לראש השנה, אבל הבעש"ט אמר לו משהו בסגנון 'תשמע אני מבקש ממך שתיתקח את הדברים שלך ותעוף הביתה'. הוא לא הבין למה, אבל כמו חסיד אמיתי, ציית ויצא לדרכו. בדרך חזרה, הוא עצר בפונדק דרכים ופגשו בו חסידים שהיו בדרך אל הבעש"ט. הוא התיישב והתוועד איתם. ליהודי קראו חיים, וכולם אמרו לו

הרב אלפרוביץ': תגידו לי, זה לא נראה לכם קצת מוזר? הרב מדבר וכולם יושבים עם הכפיות ואוכלים, טועמים מלפפון חמוץ... האמת היא שזה בסדר גמור, כי הגוף כל הזמן מפריע לנו, אז אנחנו אומרים לגוף: 'אתה רעב? תאכל... עכשיו שגמרת לאכול, מה אתה רוצה? עכשיו אתה יכול להקשיב'.

הרב אייל:
"אדם שנכנס להתוועדות צריך לצאת ממנה קצת אחרת"

אחד התלמידים: אז למה אסור לאכול בבית מדרש או בשיעור?

הרב אלפרוביץ': שיעור זה הזמן של התורה. כשלומדים, צריך לשבת וללמוד ולא לאכול. אבל עכשיו אנחנו לא לומדים, עכשיו אנחנו 'מעכלים' את הלימוד, מורידים את הדברים הגדולים שלמדנו - אלינו, לחיי היום יום שלנו. למשל, היום למדת גמרא או חומש ואתה אומר לעצמך - האם התורה השפיעה עלי? יכול להיות אחד שלומד, אבל התורה לא משפיעה עלי, כי נותן התורה, הקב"ה, לא נמצא שם. הוא לומד כדי להיות גאון, או כדי להצליח במבחנים. לכן יושבים

יחד בהתוועדות ומשוחחים על העניינים שיש לכל אחד על הלב. פעם הרגשת משהו טוב בשמחת תורה? תספר לנו, תשתף אותנו.

הנשמה. בזה יש להתוודעות משקל מאוד חשוב, כמעין בילוי של פנאי בעבודת ה'.

אני חושב שגם אם הייתי יכול ללמוד דף גמרא בזמן הזה, עדיף להתוודע, כי אח"כ אדם יוצא מהתוודעות מחזק, שמח, פתוח. עכשיו אני בטוח שהדף גמרא שלו יהיה אחרת. אם קודם למד בכוח עכשיו ילמד בשמחה, זה ירוץ לו. אם לפני כן התייחס לחבר שלו ביחס סביר כי ההלכה מחייבת, עכשיו ירגיש ויחוש את החבר, את הקרבה.

הרב אלפרוביץ': מסופר על חבורת חסידים שישבו להתוודע, ובאמצע ההתוודעות נגמר להם המשקה. איך אפשר להמשיך בלי משקה? אז החסידים אמרו, מה, נסיים את ההתוודעות?! מה יהיה? זה רוסייה, אז צריך ללכת לגויים ולקנות.

תלמיד: למה הם צריכים את המשקה? בגלל הקור?

הרב אלפרוביץ': שותים קצת כדי לשכוח מעצמך, וצריך לשכוח מעצמך כדי להקשיב לשני. אבל אם שותים הרבה שוכחים גם מהשני...

העובדה שאנשים הביאו למודעות שלהם שצריך להכניס את הקב"ה לכל סיטואציה, בין אם זה בחדר אוכל, בשינה, בלימודי חול. אלה שהגיעו לפה גילו שעבודת ה' ברמה מאד מאד גבוהה מתחילה קודם כל בשכל. שאדם חוקר ורוצה להרגיש את ה', כמו שאמרנו – "וידעת היום והשבות אל לבבך" – שצריך להשיב את מה שהבנתי ללב. ומתוך זה שאתה משיב ללב אתה מרגיש רגשות אמיתיים.

ההתוודעות היא פסק זמן מהשגרה, לשבת עם האנשים שאתה אוהב ולדבר איתם, לא על נושאים של הא ודא, אלא על נושאי עבודת ה'. זה לא חייב להיות דבר תורה, אלא אפילו סיפור על מה שמקרב אותי לה'.

אנשים מאוד קשורים וניזונים מהחברה, ולפעמים אדם שומע על התלבטות, מכשול או ניסיון שהחבר הצליח בו ב"ה. זה עושה משהו. כי לפעמים לאדם יש התלבטות והוא מפחד לדבר עליה. וכשפתאום מדברים על זה הוא מוצא מענה לבעיות שלו. בכלל גם האווירה המקרבת ביחד, מניחה את דעת האדם, עושה פסק זמן בצרותיו, קצת לשיר ולפתוח את

כאן. אתוודה ואומר שעוד כשהייתי ילד, הייתי קצת קשור לחב"ד – הייתי חייל בצבאות ה' ומנוי על עיתון של חב"ד, אבל לא התעמקתי בתוכן. איכשהו תמיד הייתה לי

פינה חמה בלב לחב"ד, אבל לא בררתי באמת למה. אחרי שהשתחררתי מהצבא הייתה בישיבת ההסדר מסגרת של שיעור תניא, ואמרתי לעצמי שאני חייב לברר את הנושא הזה, אני חייב לקפוץ פנימה וללמוד. אני זוכר שמכל שיעור הייתי יוצא בתדהמה, בספר התניא הייתי קורא על עצמי, בדיוק את הדברים שאמרתי לעצמי! זה בדיוק אני! תפילת ערבית שאחרי השיעור תניא, הייתה משהו מיוחד, זו תפילה שהסתיימה רבע שעה אחרי כולם. הרגשתי אחרי השיעור קרבה אחרת לריבונו של עולם. זה נתן לי כלים לנתח כל מיני סיטואציות בחיים.

ואז הגיע הרעיון לישיבה שלנו, אדרת, ואמרתי לעצמי שאם יש משהו שבאמת מסוגל להתמודד בדור הזה עם כל הקשיים שעוברים על התלמידים זו רק החסידות, מכיוון שהחסידות שמה במרכז דווקא את האדם הקטן. החסידות אומרת לך מראש: שמע – הקב"ה אוהב אותך גם אם אתה תלמיד חכם גדול ועצום וגם אם אתה קל שבקלים שבפושעי ישראל.

למה? מפני שכל יהודי יש לו נפש אלוקית, חלק אלוקה ממעל. ואתה ראוי והקב"ה אוהב אותך ורוצה את העבודת ה' שלך. אני חושב שבקטע הזה יש לחסידות נשק לא קונבנציונלי, זה מנצח את הכל. שלנו, ראינו שאנשים התקדמו ב"ה. עצם

'לחיים חיים' 'לחיים חיים'. הוא שתה קצת יותר מדי ונרדם. בבוקר החסידים ראו אותו ישן, ואמרו לעצמם: לאן הוא צריך להגיע? ודאי לבעש"ט, אז הם העלו אותו

על העגלה ונסעו. חצי דקה לפני הדלקת נרות של ראש השנה הוא התעורר, וכבר לא היה לו לאן ללכת, הוא תקוע במז'יבו' אצל הבעש"ט. וראה זה פלא: הבעש"ט דווקא מסביר לו פנים. החסיד לא הבין מדוע הרבי מקרב אותו למרות שעבר על ציווי, אבל החליט להישאר לכל מועדי תשרי אצל הבעש"ט. במוצאי שבת בראשית הוא בא להיפרד, ואז אמר לו הבעש"ט: תדע לך, שראיתי בשמים שהשנה זו השנה האחרונה שלך בעולם, אז שלחתי אותך למשפחתך, אבל כשישבת עם החסידים בהתוודעות וכל אחד בך אותך בלב אוהב 'לחיים חיים', זה הוסיף לך הרבה הרבה חיים. כפשוטו.

נקודה אחרונה – התוודעות צריכה להיות דבר זורם. בדרך, הרב אלפרוביץ' אמר לי שהתוודעות זה לא משהו שאפשר להסביר, צריך פשוט לטעום מזה. לא יותר מדי לתכנן, זה דבר שפורץ מהלב. ישנו פסוק: 'והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל'. החסידים אומרים:

'והנה אמת' – לפעמים אתה אומר עניין אמיתי, אבל אם 'נכון הדבר' – אם אתה הכנת את זה מראש, 'נעשתה התועבה הזו בישראל' – זה כבר לא כל כך בסדר. 'לחיים!' 'לחיים!'

הרב בני: רציתי לספר איך הגעתי בכלל ללמוד חסידות, ומה פשר שיעורי התניא שלנו

הרב בני פוטוק:
"מכל שיעור הייתי יוצא בתדהמה, בספר התניא הייתי קורא על עצמי, בדיוק את הדברים שאמרתי לעצמי! אני חושב שבקטע הזה יש לחסידות נשק לא קונבנציונלי, זה מנצח את הכל"

לומדים חסידות

מעלת ההתועדות

התורה וקיום המצוות, המקיימים את גוף ועיקר חיינו בעבודת ה'. ואילו ההתועדות והסיפורים נותנים את החיות ואת הטעם הטוב בתורה ובמצוות.

(עפ"י ליקוטי דיבורים ח"א עמ' 178)

ספר בראשית הוא ברובו סיפורי מעשיות, ונקרא "ספר הישר", שכן הסיפורים הקדושים מביאים ישרות בלב ומוח האדם, שיהיו כלים לקבלת תורה ועבודה. וכך על כל סיפור להביא תועלת בהשכלה – בהבנת התורה והבנת גדולת ה', ובעבודה – עבודת התפילה.

סיפורי הצדיקים שחסידים מספרים בהתועדות חסידיות, הם בבחינת "טל אורות טליך" (ישעיה כו, יט).

הגשם, מביא לצמיחה טובה יותר מאשר הטל. טבע המים להצמיח כל מיני מאכלים המביאים תענוג ולפעול הטבה בזריעה ובנטיעה. אבל, כל ההטבות האמורות הן רק בגוף התבואות והפירות. ואילו ההטבה שהטל פועל, היא בטוב טעם ובמזון שבתבואה ובפירות.

זהו "טל אורות טליך" – 'כל המשתמש בטל תורה, טל תורה מחייהו. וכל שאינו משתמש בטל תורה, אין טל תורה מחייהו' (ראה כתובות קיא:). הסיפורים והשיחות בשעת ההתועדות חסידיות הם "טל תורה". והטל מוסיף חיות. גשם ומטר נותנים גידול טוב בגוף התבואה והפרי, ואילו טל נותן תוקף בטוב טעם ובמזון של התבואה והפירות. וכך – הגשם דומה ללימוד

פעם ראה הרבי המהר"ש את אביו, אדמו"ר ה'צמח צדק', כשעל פניו הבעה של צער עמוק. כששאל אותו על פשר הדבר השיב ה'צמח צדק', שהיום מלאו חמישים שנה מאז שהחלו החסידים לנהוג בו כבוד, וכבר לא היה יכול לשבת כאחד מהחבורה בהתועדות חסידית. "בהתבונני כמה טובה בלתי משוערת איבדתי במשך חמישים שנה הללו הנני מצטער על זה צער רב מעומק נקודת לבבי", אמר הרבי ודמעות חמות נשרו מעיניו...

ובהקשר לכך סיפר הרבי הרש"ב: "מיום עמדי על דעתי, גם בימי ילדותי, הייתי שומר את הזמן. כוסף הייתי, תאב ומשתוקק לשמוע סיפורי החסידים, והייתי מיקר את התועדות החסידים, אבל עם זה הייתי מצטער על אבוד הזמן בזה.

אמנם מאז שומעי את דברי הרבי ה'צמח צדק' הנ"ל, הנה נחקק בי עניין התועדות חסידים לדבר עקרי. וכאשר ראיתי את רוב הטובה, בעבודה בפועל, בעבודה שבלב ובצחצוח כלי ההבנה וההשגה שהתועדות חסידית פועלת, הוחלט אצלי אשר התועדות חסידים הוא מי חטאת המטהרים".

(מרשימת הרבי הרי"צ, מאמרים קונטרסים ב' עמ' 812)

הרב אלפרוביץ': קודם כל חשוב לדעת שאין שום חובה לשתות משקה משכר. הנה, אנחנו מתוועדים עם מיץ ענבים. העיקר הוא אמרית ה'לחיים'.

מעבר לזה, אומרים שגדולה לגימה שמקרבת. כשאתה אוכל, אתה אוכל לעצמך, אבל יין זה דבר משמח, פותח את הלב. כמו שכתוב: "נכנס יין יצא סוד". כששותים יוצא הסוד, מתגלית הנשמה, הפנימיות. לכן כשאני אומר לחיים אני פונה אליך כמו שאתה ולא לאיזה תורה שלמדת. אני מסתכל עליך בגובה העיניים וזה מקרב.

הרב בני: בישיבות כשאנשים מתבסמים במידה טובה, לא משתכרים, הם מוציאים דברי תורה ברמות שלא תאמין.

תלמיד: אם אדם כבר מאוד קשור להקב"ה, לא יותר טוב שילמד מאשר להתוועד? אני מסתכל ורואה אנשים שמשוגלים ללמוד 8-10 שעות ביום, לא עדיף שילמדו?

הרב אלפרוביץ': אתה צודק. כמה זמן אנחנו מתוועדים? שעה? וכל היום למדתם. אז אחרי שיושבים כל היום ולומדים אפשר לשבת שעה שעתיים ולהתוועד. להוריד לתוכך את מה שלמדת. חס וחלילה להתוועד בלי למידה.

תלמיד: האם התועדות זה רק של חב"ד? **הרב בני:** אני בטוח שכשחסידים לא של חב"ד יושבים יחד, זה גם התועדות. לא צריך לקרוא לזה התועדות כדי להתוועד. אם יושבים לשם שמים, ומדברים על דברים כדי להתחבר לה', זה התועדות.

לא משנה הכותרת, משנה המהות, התוכן, הביחד, השירה, ההתקרבות, הלמידה אחד מהשני, אהבת החברים, הקרבה להקב"ה.

בקיצור, בעלת הבית אמרה: 'אביא לכם משקה, אבל יש לי תנאי אחד: תברכו אותי בילדים'.

בעלה היה מבקש כל שנה ברכה לילדים מהרבי ולא קיבל ברכה. החסידים ברכו אותה שתזכה השנה בעז"ה לבן זכר, חסיד. אחרי תשעה חודשים נולד בן. ברוך ה'. הבעל לא הביין מה קרה, שהרי הלך לרבי כל שנה ולא ברך אותו, והנה קבוצת חסידים פשוטה מברכת והברכה מתקיימת. מה הולך פה?! הוא נסע ישר לרבי ושאל אותו על פשר הדבר. הרבי ענה שבכל השנים הוא לא ברכו בגלל סיבה מסוימת: 'לכל אדם יש 3 צינורות: חיים, בנים ומזונות. לא כל אדם מקבל את שלושתם בשלמות, ואני ראיתי שאם אברך אותך בבנים זה יהיה על חשבון החיים שלך, שאתה תצטרך למות. אז לא ברכתי'. שאל היהודי, אז עכשיו שנולד לי בן, אני הולך למות? ענה הרבי, שחסידים הם פשוטים ולא יודעים מה קורה למעלה. ובגלל שלא יודעים, אז הברכה שלהם לא תהיה ברכה?! חס ושלוש! יהיה לך גם בן וגם חיים ארוכים!

בואו נגיד "לחיים" שלכל אחד תהיה הצלחה בלימודים, בתפילה, בלימוד התנאי, בלימוד החסידות. שמה שאנחנו לומדים בחסידות ישפיע עלינו להתנהג יותר טוב, להיות יותר בני אדם. מה זה בן אדם? 'אדמה לעליון', שדומה לעליון, לקדוש ברוך הוא. הקב"ה הוא רחום, אף אתה היה רחום. הקב"ה הוא חנון, אף אתה היה חנון. הקב"ה הוא צדיק, אף אתה היה צדיק. "ועמך כולם צדיקים". לחיים! שנזכה להתוועד אתכם שוב!

תלמיד: יש לי שאלה: מה המטרה של השתייה בהתועדות? לשמוח? להשתכר?

הרב אלפרוביץ':
"עכשיו אנחנו
'מעכלים' את
הלימוד, מורידים
את הדברים
הגדולים שלמדנו
אלינו, לחיי היום
יום שלנו"

מתחת לאף! של הק.ג.ב.

ר' מיכאל, תאר לנו קצת את ההתוועדות 'בימים ההם', ברוסיה הקומוניסטית.

ההתוועדות, כמו כל ענייני התורה והמצוות, נעשו מתוך סיכון. היינו צריכים להתוועד, אז התאספנו, מאוד בזהירות, נכנסים אחד אחד, החלונות סגורים, ומתוועדים כמה שיותר בשקט.

פעם אחת, אחרי ליל הסדר, הלכנו להתוועד בבית של מישהו, ורקדנו ושרנו

ר' מיכאל משולובין, תושב 'נחלת הר חב"ד בקרית מלאכי, נולד בשנת תרצ"ט, וגדל ברוסיה תחת המשטר הקומוניסטי העויץ. יהודי לבבי וחסד, שזכה לחיות כחסיד גם בימים הקשים ההם

"ממציים גאלתנו". שכן אחד, יהודי, התעורר והתחיל לצעוק "אני יודע למה אתם מתכוונים! תיכף אלך להלשין עליכם!" אנחנו מיד ברחנו, אבל בעל הבית שלא היה לו לאן לברוח ממש נבהל וכולנו דאגנו לו. בסוף, ברוך ה', לא קרה שום דבר.

ההתוועדות היו לרוב בימים מיוחדים – שמחת תורה, חנוכה, פורים, י"ט כסליו, י"ב תמוז – והיו נעשות אחרי התפילה. כמעט תמיד לא היינו מתפללים ומתוועדים בבית הכנסת, אלא בבתיים של החברים. כל פעם במקום אחר, כדי שלא ישימו לב. פעם אחת, בליל שמחת תורה התוועדנו עד

מאוחר, ובשתיים בלילה, כטוב ליבנו ביין, הלכנו לבית הכנסת לעשות הקפות. היינו שמחים, אז עשינו כמו רכבת ושרנו בדרך לבית הכנסת. בגלל שהיה מאוחר, לא כל כך פחדנו. מישוהו קפץ מעל הגדר ופתח את השער מבפנים, וכך עשינו הקפות, בשתיים בלילה...

אבל למה להסתכן כל כך עבור התוועדות? זה לא תפילה או לימוד תורה.

התוועדות זה גם קדושה, חייבים להתוועד, אז מסתכנים. צריך להתוועד, כי זה נותן חיות, זה מגלה את הנשמה והפנימיות ומקרב בין אחד לשני. לא מספיק רק ללמוד ולהתפלל. ההתוועדות הביאו לנו שמחה והרבה אחדות, הן נתנו לנו חיות חסידית לחיינו.

על מה הייתם מדברים? איך ההתוועדות הייתה מתנהלת?

היו מדברים על סיפורים מחסידים וענייני עבודת ה'. אי אפשר לקבוע מראש איך ההתוועדות תיראה, היינו יושבים ומישוהו מהדור הקודם היה מספר על התוועדות וחסידיים בדורות עברו. כל אחד סיפר ממה שמע או ראה.

שכן אחד התעורר והתחיל לצעוק "אני יודע למה אתם מתכוונים! תיכף אלך להלשין עליכם!"

בכל תאריך חשוב ההתוועדות היו בבתיים קבועים. אצלנו למשל, התוועדו בחנוכה. אני זוכר התוועדות י"ט כסליו בסמרקנד, בבית של יוסף שיף. היה שם ר' משה וישצקי. הוא היה חסיד מבוגר, אבל הוא ממש בכה ודיבר על כמה שהוא שפל. אני זוכר את ההרגשה של נקודת אמת, שיהודי רוצה להתקרב

לאלוקות. בכלל, היו מתפעלים מכל סיפור. כל דבר שמעו בתמימות ופשיטות, במסירה ובנתינה. אני זוכר גם בתור ילד קטן את ה'אור מקיף' של חסידות שהיה בהתוועדות. הייתה אורה מאוד חיה – רוקדים, שרים, לא דיברו דברים בטלים.

אני זוכר גם התוועדות אחת של י"ב תמוז, בבית של ניסלביץ', עם ר' מענדל פוטרפס. הוא היה 'ראש המדברים', השולחן היה ערוך והוא התחיל לתת 'לחיים' לכל אחד, בכוס גדולה. הוא אמר לכולם שהם צריכים לשתות את כל הכוס. רק אחרי זה הוא אמר "עכשיו אפשר להתוועד!"...

ככלל, הסיפורים ודברי התורה שאמרנו היו בעיקר מהרבי הקודם, הרבי הרי"צ. מהרבי לא היה אפשרי לקבל שום דבר. רק משנת תש"כ התחלנו לקבל דברים. אני זוכר, זה היה בסוכות של תש"כ, אז קיבלנו פעם ראשונה סידור שהרבי שלח לנו ותניא קטן וספר "היום – יום". ממש התרגשנו ודפדפנו כל הזמן בדפים.

מתי זכית בפעם הראשונה להיות בהתוועדות אצל הרבי? מה תוכל לספר לנו על כך?

פעם ראשונה הייתה ביום השלישי של סליחות, בשנת תשכ"ט. באותה שנה יצאנו מרוסיה ועלינו לארץ, ברוך ה'. בהתוועדות

הזו הרבי קירב את כל אלה שהגיעו מרוסיה, נתן לנו 'לחיים' ו'מזונות' ובקבוק משקה לחלק לציבור כשנחזור לארץ.

אני זוכר את ערב ראש השנה, כשעברתי עם כולם לפני הרבי והרבי בירך אותי ב"שנה טובה ומתוקה", הרגשתי אז כל כך טוב, התמלאתי ברגש של שמחה ובטחון, שזו תהיה באמת שנה טובה.

בשתיים בלילה, כטוב ליבנו ביין, הלכנו לבית הכנסת לעשות הקפות...

התוועדות אצל הרבי, זה אי אפשר לתאר, איך הרבי מחיה את היהודי. כשאומרים 'לחיים' לרבי, והרבי עונה בחזרה עם תנועה של הראש, אז יש הרגשה רוחנית פנימית טובה.

גם אחרי ההתוועדות עומדים כולם בקבוצות וחוזרים על מה שהרבי אמר בשיחה. כל אחד עוזר לשני להיזכר. ר' מענדל פוטרפאס אמר לנו פעם: בשביל מה לחזור בעל פה, הרי במילא עוד כמה ימים זה יודפס? אלא שכשחוזרים על מה ששומעים זה אחרת, אומרים את זה בחיות!

אח שלי, שעלה גם כן לארץ אבל לא יכול היה לנסוע לרבי, אמר לי פעם: "זה לא יאמן! יושב יהודי אחד בניו יורק ודוחף את כל העולם לאלוקות!"

בעזרת ה' בקרוב יבוא המשיח ותהיה תחית המתים, ונזכה עוד הפעם שנשמע מהרבי וכל הרביים. "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים!"

איך עושים את זה?

פשוט

מדברים יחד,

ומבפנים,

על הדברים

המשמעותיים בחיים

מנחם איתן

מסופר על חבורת חסידים שישבו יחד להתוועדות. בין הניגונים, הסיפורים ושאר הדיבורים, פנה אחד החסידים לחברו והוכיח אותו על דבר מה. החבר שמע אך התעלם. אותו חסיד לא וויתר ופנה אליו שוב, אך חברו שוב התעלם. החסיד, ששוב לא וויתר, קם מכיסאו, נתן לחברו מכה קלה בראשו ואמר "אני מוכן שתרביץ לי בחזרה, העיקר – שנדברו!"

התוועדות היא מסגרת מיוחדת של דיבור פנימי בין חברים. מקום שבו יושבים חברים ביחד ומדברים על מה שקורה לכל אחד, בחייו הרגילים ובעיקר בחיי הנפש – בעבודת ה'. לא מפטטים, לא לומדים וגם לא מתווכחים על כל מיני אידיאולוגיות. פשוט מדברים יחד, ומבפנים, על הדברים המשמעותיים בחיים. על איך מתפללים ואיך מתחזקים באמונה, איך מסתכלים בעין טובה על יהודי אחר ואיך יוצאים מהעצלנות והכבדות. מדברים על ה'. והדיבור הזה מעודד ונותן טעם וחשק חדשים לעבודת ה'.

כדי שהתוועדות ודיבורים שכאלו יצלחו, צריכים כמה דברים:

א

להיות חברים. לאהוב אחד את השני. רק כשיש חיבור בין המתוועדים, אפשר לדבר דיבורים פנימיים ואמיתיים. חברים אמיתיים יכולים גם להוכיח אחד את השני, כי כשיש אהבה התוכחה נעשית מתוך דאגה ובצורה טובה.

ב

לא להתבייש. לדבר משפט אחד פנימי ומשמעותי, קשה יותר מלדבר שעה על סתם דברים. אבל, הרווח הוא עצום. לא רק שהחבר שמקשיב משתתף איתי בתחושות או נותן לי עצה, אלא הדיבור בעצמו מגלה לי דברים חדשים. כשמדברים ומגלים מחשבה או תחושה פנימית, היא הופכת להיות ברורה יותר ומבינים אותה יותר לעומק. זה נכון גם אם אדם מדבר אל עצמו, וזה עוד יותר נכון כשהוא מדבר עם חבר.

ג

להקשיב. ההקשבה היא התנאי לשיחה. מי שמקשיב לחברו, נותן לו המון אפילו בלי להגיב במילה.

ד

לא להיות כבדים. אמנם התוועדות היא דבר רציני, שיכול להשפיע לא פחות מתפילה או לימוד תורה, אבל לא כדאי לקחת אותה בכבדות. לכן, ביחד עם הדיבורים הפנימיים וישיבים, אוכלים ושרים ביחד ויוצרים אווירה שכף להיות בה.

כל אחד יכול לארגן או להצטרף להתוועדות,

גם אם הוא לא עשה זאת מעולם.

רק לפתוח את הלב, ולהתוועד!

ללא מילים

קרן אור חדרה אל המרתף. צירי הדלת חרקו, שני הזקנים פסעו פנימה בצעדים מדודים, ונר בידם. רצפת העץ המחוררת מנגיסות העכברים הוארה באור קלוש, הם התיישבו על שני כסאות רעועים.

דממה במרתף האפלולי. הזקנים, מבטם חודר ועמוק, הביטו זה בזה בשתיקה, ולא העלו על דעתם כי משהו צופה בהם.

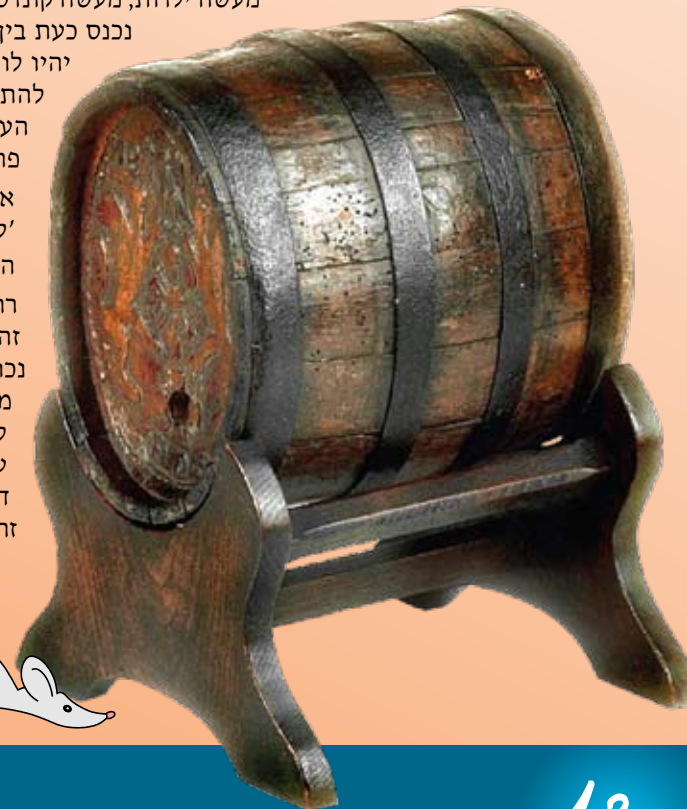
**מבטם חודר ועמוק,
הביטו זה בזה
בשתיקה, ולא העלו
על דעתם כי משהו
צופה בהם**

הילד יוסף יצחק, מי שלימים יהפוך לאדמו"ר ומנהיג נערץ, כלא את נשימתו. הוא הצליח מבעוד מועד לגלות את מקום ההתוועדות, לחדור אל המרתף, להתגבר על הפחד מהעכברים ולהתחבא בצל החביות. מעולם, מעולם לא הרשו הזקנים לאיש להיות נוכח בהתוועדותם. רבי שמואל בצלאל שעפטיל, ור' חנוך הענדל, מזקני החסידים, אריות שבחבורה, מי יהין להאזין לסוד שיחם, מי יבין... אסור ליוסף יצחק להניד אבר. המעשה איננו עוד מעשה ילדות, מעשה קונדס בר-מחילה, הוא

נכנס כעת בין גחלתם של הגדולים ביותר, איזה פנים יהיו לו אם יתפסו אותו... הוא ניסה בכל כוחו להתעלם מהעכברים המרחשים בין חביות העץ הכבדות, ולהתרכז, לא להפסיד אף פרט.

אחד מהם שלף בקבוק ושתי כוסיות, מזג 'לחיים' והניח את הכוסיות על ארגז. ההתוועדות החלה.

רחש לא נשמע. הזקנים העמיקו את מבטם זה בזה, דומה היה כי מתחת לפני השטח, נכון יותר לומר מעל, הרבה מעל פני השטח מתרחש משהו, הרוחות סוערות. הם ישבו ללא נייע, כוסיות המשקה נותרו מיותמות על הארגז. לפתע, החלו נושרות מעיניהם דמעות. דמעה רודפת דמעה, והם מביטים זה בזה, מביטים ובוכים.

היה זה מחזה מופלא, יוסף יצחק מעולם לא ראה דבר שכזה. הנפשות געשו, הנשמות דיברו בשפה עמוקה ממילים. דמעות סיפרו, דמעות הקשיבו, דמעות שאלו ודמעות אחרות השיבו.

**דמעות סיפרו,
ודמעות הקשיבו,
דמעות שאלו
ודמעות אחרות
השיבו**

מעולם לא ראה יוסף יצחק התוועדות שכזו. ההתוועדות נמשכה כל הלילה. דומה היה כי היא יכולה להימשך לעולם ועד. ניגונים, סיפורים ודיבורים שייכים לעולם הדיבור, להתוועדויות בבית המדרש קבל עם ועדה, ואילו במרתף הייתה אטמוספירה אחרת, עומק כזה, שהדיבור דל מלבטא אותו. שני הזקנים היו בעולם אחר, מתוועדים זה עם זה, משתפים, כואבים, כוספים, עורגים אל על...

השחר עלה, אחד מהזקנים מזג חזרה את המשקה מהכוסיות אל הבקבוק. הם לבשו את מעיליהם המאובקים, ויצאו אל הרחוב. (מחיי הרבי הריי"ק, עפ"י ר' מענדל')

פעם ישבו חסידי רבי מנחם מנדל מהורדוק בהתוועדות וחזרו על התורה ששמעו, ובתוכם ישב גם האדמו"ר הזקן. לאחר חזרת התורה פעמיים ושלוש, התחילו לשוחח שיחות קודש וגם הביאו משקה. בתוך הדברים עמד אחד החסידים שהיה, לא עלינו, בעל יסורים באיזה מחלה, והתחיל לבכות ולבקש ברכה מאת המתוועדים שיברכהו ברפואה שלימה.

איזה מהחסידיים כשמעם בקשת החסיד התחילו לשחוק ממנו: וכי אנחנו בכוחנו לברך? מה ראית על ככה? ואחדים גם התרעמו עליו שהוא מאמין באנשים פשוטים כמוהם, כי הברכות שייכות רק ליחידי סגולה, צדיקי הדור. אבל החסיד לא שת ליבו אליהם והרכה עוד להפציר, ומתוך התחננו נתעורר מאוד ויבכה בדמעות שליש מעומקא דלבא. קבוצת החסידים, בראותם שחברם מתאמץ בכקשתו התחילו לנגן, בחשבם אשר בזה ישקיטו וירגיעו רוחו.

ואז הכריז אדמו"ר הזקן 'שא' 'שא' וידמו המנגנים, וגם החסיד הבוכה חדל לבכות, ויאמר רבנו הזקן: "אחי ורעי, האם שכחתם אותה הפתקא אשר משמי שמיא נחיתא, בטל אורות בגזרת עירין קדישין, בסוד החבריא קדישא תלמידי רבנו הקדוש: 'מה שהתוועדות חסידית יכולה לפעול, אין המלאך מיכאל יכול לפעול'".

כל חברי הוועידה בזכרם המאמר המסופר נתלהבו בלהבת שלהבת אהבת רעים, וכולם כאיש אחד התכוננו לברך את אחיהם החסיד בברכת רפואה שלימה. באותה התוועדות ביאר אדמו"ר הזקן את תוכן הפתגם ואמר: כאשר אבא מסתכל באורחות חיי ילדיו והתנהגותם הטובה, באהבה באחווה בשלום וברעות, וכל אחד דואג לטובת חברו כמו לטובת עצמו, ומהם גם המניחים דאגת עצמם בשביל דאגת מילוי צרכי חבריהם, אז האב נתמלא עונג ונחת רוח מהנהגות בניו, ומפליא לעשות לקיים משאלותיהם. (הרבי הריי"ק - קובץ מכתבים שבסוף תהילים 'אהל יוסף יצחק')

התוועדות

מלחמה

עד קצה השכונה נשמעו קולות השירה. כמה שיכורים נרדמו מחוץ לבית המדרש, אחדים יצאו לשאוף אוויר, ובפנים – צפוף, חם ושמת, התוועדות פורים לווהטת. רוב המשתתפים לא שמו לב איך פתאום פניו של הרבי החווירו מעט והרצינו. מי שענייני לו, ראה כי הרבי בדביקות, מתכונן...

התוועדות פורים תשי"ג נמשכה שעות ארוכות אל תוך הלילה. השתייה כדת יחד עם דברי התורה העמוקים של הרבי מליובאוויטש משולבים בניגונים שמחים והתלהבות אדירה, מילאו את הלבבות בשמחת פורים אמיתית. רק דבר אחד העיב על השמחה – הדאגה לאחים שמעבר לים. רוסיה הקומוניסטית רעשה וגעשה בגל אנטישמיות חדש, 'משפט הרופאים' שמו. סטאלין העריץ 'חשף' קבוצה של רופאים יהודים בכירים שכביכול התכוננו לפגוע בחייהם של קציני צבא רמי דרג. 'משפט הרופאים', שסופו ידוע מראש, סיכן את יהדות רוסיה כולה. הלבבות חצויים, חצויים בהתוועדות פורים, וחצויים בפחד מפני הבאות. אט אט שככו הרוחות, כולם השתתקו והתבוננו בפליאה בפניו של הרבי. הרבי מתכונן לדרוש מאמר חסידות, הפלא ופלא, הרי המאמר לכבוד פורים נאמר כבר בתחילת ההתוועדות, ועתה מה, התוועדות חדשה!?

הלבבות חצויים, חצויים בהתוועדות פורים, וחצויים בפחד מפני הבאות

הוא טבל במקווה, לבש בגדי שבת ואבנט והלך לקלפי. החסידים ידעו כי הוא איננו יודע במה המדובר

הרבי פקח את עיניו, והחל לספר: "לפני שנים, כשהפילו את הצאר ברוסיה, נערכו שם בחירות לממשלה. הרבי הרש"ב הורה לחסידים להצביע עבור מועמד מסוים. אחד מחסידי הרש"ב שהיה מופשט מגשמיות ולא הבין כלל בענייני עולם הזה, שמע כי יש הוראה מהרבי וניגש בדחילו ורחימו לקיים אותה. הוא טבל במקווה, לבש בגדי שבת ואבנט והלך לקלפי. החסידים ידעו כי הוא איננו יודע במה המדובר, ולכן חיכו לו בקלפי והדריכו איך ולמי להצביע.

סיפר החסיד ר' ברקע חן: שלום בער, בנו של המשפיע ר' מענדל פוטרפאס, נפל בילדותו למשכב ומחלתו התגברה עד שנשקפה סכנה לחייו. ר' מענדל ורעייתו היו מוטרדים מאוד מחומרת המצב, ובמיוחד לאור העובדה שכמה מילדיהם נפטרו בקטנותם. באחד מאותם ימים קשים ביקרתי בביתם. הרופא שנכח במקום ביקש שאצא, באמרו שנתורו לילד שעות ספורות לחיות. יצאתי מהבית ונעמדתי תחת אחד החלונות כדי לנסות ולשמוע מה מתרחש בבית. והנה אני שומע את ר' מענדל אומר: "ריבוננו של עולם אנא רחם על בני. לא בזכות התורה שלא עמלתי בה מספיק, אף לא בזכות התפילה שלא מיציתי את נפשי בה, אלא בזכות ההתוועדויות שמעולם לא עזבתי באמצע!" (ר' מענדל)

משנודעו תוצאות הבחירות, שהצאר נפל, נשמעו מכל עבר צעקות הניצחון 'הורָה' 'הורָה'. אותו חסיד, שהיה ברחוב ושמע את הצעקות, חשב לתומו שהקהל צועק בקול "הוא-רע! הוא-רע!".

פתאום נראה הרבי נתון בדביקות עצומה, "וגם החסיד הזה התחיל לצעוק עמם" הגביר הרבי את קולו "הו-רָה! הוא-רע! הוא-רע!" החסידים זינקו ממקומם בהתרגשות והצטרפו אל הרבי בצעקות מעומק הלב "הוא-רע! הוא-רע! הוא-רע!".

לאחר כמה רגעים פתח הרבי ואמר מאמר חסידות עמוק, שהנושא שלו הוא איך בחירתו העצמית של הקב"ה בעם ישראל היא הדרגה הרוחנית הגבוהה ביותר, וממנה מגיעה מפלתו של המן וישועה גדולה לעם ישראל.

יומיים חלפו, ופתאום הודיע הרדיו הממלכתי של בריה"מ, כי לפני יומיים – במוצאי פורים – בשעת לילה מאוחרת... חלה סטאלין באורח חמור ואיבד את הכרתו. למחרת בבוקר נמסרה הודעת אמת – הרודן העריץ מת! מותו של אותו רשע ימ"ש, הביא, לא רק לשחרורם של הרופאים, אלא לפתיחת תקופה חדשה בחיי היהודים בברית המועצות.

לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתבו ותחתמו!

י"ט כסליו חג ההתועדויות

"הקטרוג הרוחני כנגד החסידות, והחשש שמא עדיין לא הגיע הזמן לגילוי תורת החסידות – כל זה ירד מטה מטה, עד אשר הגיע לדרגה המגושמת ביותר, כשהקטרוג העליון התבטא בצורתה של מלשינות גסה, והמשפט היה בידי המלכות הרוסית.

פסק הדין שבו יצא אדמו"ר הזקן זכאי, הוא הד וצל של פסק דין של מעלה, אשר בו הוצדקה החסידות בבית-דין העליון. יום זיכוייה בבית דין של מעלה, הוא אפוא פתיחת התקופה אשר החסידות זכתה להיות מוצדקת בהתבטאותה בחיים בכל מקום וזמן.

הפצת החסידות בעולם וגילוייה ברבים הוא המכשיר לקירובה של הגאולה. המשפט העליון הריהו לפיכך משפט על האופנים בהם ראוי שיתגלה אור ה' בתוך העולמות, ועל קירובה של הגאולה. ועל כן י"ט כסלו הוא חג גאולה בדרגה לפני מדרגה, עד להיות חג התחלת פדות העולם כולו ממצריו והגבלותיו".

(מתוך מאמר של הרב עדין אבן-ישראל
(שטיינזלץ))

בי"ט בכסליו, שנת תקנ"ט, השתחרר רבי שניאור זלמן מליאדי, מייסד חסידות חב"ד, מפאסר של חמישים ושלשה ימים. הוא נאסר בעקבות הלשנות שונות של מתנגדי החסידות, ושחרורו היווה פריצת דרך בהופעתה של החסידות. מיני אז מכונה י"ט כסליו – "חג הגאולה" ו"ראש השנה לחסידות".

הגאולה והשמחה של חג י"ט כסליו, מתחילות ונגמרות – בהתועדויות. י"ט כסליו זה חג ההתועדויות. כמו שבראש השנה מתפללים, ובשבועות לומדים תורה, כך בי"ט כסליו – מתועדים. כי התועדות זה עניין של גאולה.

בהתועדות יוצאים מגבולות ומועקות היום יום, וגואלים את הנשמה מהאפרוריות והעצלנות של הגוף. בהתועדות שמחים יחד עם הזולת בפשטות ובאהבה ומתחילים מחדש לעבוד את ה', כמו בגאולה. בכל עיר ובכל ישוב נערכות התועדויות חג הגאולה י"ט כסליו. חפשו, בררו והצטרפו להתועדות מיוחדת, של פעם בשנה!

א"י"ק ולגיונה! א"י"ק אגיק ואלאום!